

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 12/67

din 01 aprilie 2021

**Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „ITV”,
urmare a sesizării președintelui ONG-ului republican „Bare-Rom”, Robert Cerari**

La 15 martie 2021, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit sesizarea f/nr. din aceeași dată din partea președintelui ONG-ului republican „Bare-Rom”, Robert Cerari, prin care invocă faptul că în cadrul emisiunii „Эксклюзивное интервью”, difuzată de postul de televiziune „ITV”, invitatul acesteia – Vladimir Voronin, a enunțat afirmații cu caracter „discriminatoriu, hărțuitor și specifice segregării rasiale, în contextul argumentelor de drept după cum urmează: „У Додона может быть это чисто цыганское, потому что фамилия его родного отца – Фысу, это цыганская фамилия. Его отец на самом деле был цыган”.

Astfel, Robert Cerari afirmă că: „Potrivit art. 2 al Legii nr. 121/2012 – discriminare constituie orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi, libertăți a persoanei sau unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criterii reale, stipulate de prezenta lege sau criterii presupuse. La rândul său, segregarea rasială presupune orice acțiune sau inacțiune care conduce direct sau indirect la separarea ori diferențierea persoanelor pe baza criteriilor de rasă, culoare, origine națională sau etnică. Iar hărțuire – orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidat, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege. De altfel, pe noi, comunitatea romă din Republica Moldova, nu ne interesează luptele politice de la Chișinău, care sunt de facto departe de problemele noastre cotidiene. Noi doar cerem respectul cuvenit de la politicieni și comunitate. Or, istoria ne-a învățat că politicienii care au etichetat evreii și romii drept fiind „defecți”, au recurs ulterior și la acțiuni inumane, soldate cu exterminarea în masă a popoarelor, holocaustul. Respectivul acțiuni trebuie condamnate și dezaprobat public”.

În contextul celor expuse, Robert Cerari face trimitere la prevederile art. 7 alin. (4), art. 11 și art. 16 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, invocând faptul că furnizorii de servicii media respectă drepturile și libertățile fundamentale în cadrul serviciilor media, dat fiind faptul că sunt interzise programele audiovizuale susceptibile de a propaga, incita, promova sau justifica ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță sau pe discriminarea pe criterii de sex, de rasă, de naționalitate, de religie, de dizabilitate sau de orientare sexuală.

În acest sens, Robert Cerari, președintele ONG-ului republican „Bare-Rom”, solicită Consiliului Audiovizualului „constatarea încălcărilor de la prevederile Codului serviciilor media audiovizuale comise de către postul de televiziune „ITV”, obligarea acordării dreptului la replică, fie rectificarea materialului mediatic, și aplicarea sancțiunii corespunzătoare a încălcării constatate”.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat, prin scrisoarea nr. 341 din 18 martie 2021, „MEDIA PRO GROUP”

SRL, fondatoarea postului de televiziune „ITV”, prezentarea opiniei asupra celor invocate în sesizarea dlui Robert Cerari, președintele ONG-ului republican „Bare-Rom”.

Prin scrisoarea f/nr. din 19 martie 2021, furnizorul de servicii media „MEDIA PRO GROUP” SRL a comunicat următoarele: *„Sesizarea în adresa Consiliului Audiovizualului cu cerințele de a sancționa postul de televiziune „ITV” este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece la emisiunea la care face referire petiționarul, în calitate de invitat a fost ex-președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, și scopul acestui interviu a fost de a afla părerea personală despre situația politică actuală în Republica Moldova și prognoza de viitor a acestuia. Conform prevederilor art. 4 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public, iar art. 28 din Legea cu privire la libertatea de exprimare prevede că mass-media nu poartă răspundere pentru preluarea informațiilor dacă acestea se conțin în declarațiile scrise sau verbale ale altor persoane. Considerăm că ar fi mai corect ca petiționarul să-și expună nemulțumirile în adresa persoanei cu care a fost discuția direct, și anume autorul declarațiilor în baza cărora a fost publicat interviul dat, și anume în adresa celui de-al treilea președinte al Republicii Moldova, Vladimir Voronin. Conform art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea presei: „În scopul exercitării atribuțiilor sale profesionale, jurnalistul are dreptul să obțină și să difuzeze informații”. Declarațiile petiționarului sunt unele greșite, deoarece poziția postului de televiziune „ITV” a fost, este și va fi una cu stimă față de reprezentanții etniilor și minorităților naționale, dar dacă totuși petiționarul consideră că i-a fost lezată onoarea și demnitatea, suntem predispuși pentru a oferi posibilitatea acordării dreptului la replică. De asemenea, suntem uimiți că petiționarul consideră înjositoare și umilitoare asociația autorului interviului a etniei rome cu ex-președintele Republicii Moldova, Igor Dodon. Declarațiile petiționarului poartă un caracter declarativ și greșit și induce intenționat în eroare Consiliul Audiovizualului, deoarece petiționarul nici nu a încercat să soluționeze cu reprezentanții postului de televiziune „ITV” situația expusă în sesizare, care ar fi fost ușor soluționată în urma tratativelor între părți în mod benevol”.*

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „ITV” prin prisma celor invocate în sesizarea președintelui ONG-ului republican „Bare-Rom”, Robert Cerari.

Rezultatele monitorizării au atestat că postul de televiziune „ITV” a difuzat, în cadrul emisiunii „Эксклюзивное интервью”, un interviu cu ex-președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin (durata: 13 min. 40 sec.). Așadar, cu referire la Igor Dodon, acesta a spus: *«Тебя посадили в это кресло с какой-то целью, с какими-то задачами, какой-то гарантией. И когда закончился мандат, это все закончилось, тогда надо встать и оставить это кресло на месте, кому оно принадлежит – народу, стране а не твое. У Додона может быть это чисто цыганское, потому что фамилия его родного отца – Фысу, а не Додон. Это цыганская фамилия. И цыганом на самом деле был его отец. Или он имеет за плечами какие-то проблемы, и он боится, что если он не будет там-то и там-то, то его «возьмут за все места» и будут колошматить».*

Prin afirmațiile făcute de Vladimir Voronin cu referire la faptul că Igor Dodon încă se mai ține de fotoliul de președinte al țării, care deja nu îi aparține, se face un transfer de imagine negativă la faptul că acesta procedează ca un „țigan”, cu atât mai mult că tatăl acestuia a fost „țigan”, care poartă o tentă discriminatorie și fără nicio justificare obiectivă în adresa etniei respective.

În contextul celor expuse, este de menționat că încă din 1971, în cadrul Congresului internațional al romilor de la Londra, termenii precum „tsiganes”, „zigeuner”, „gitanos” etc. au fost excluși, pe motiv că ar fi depreciativi și exclusiv ofensatori.

Totodată, Ghidul de bune practici jurnalistice – toleranță și nediscriminare în mass-media, realizat de Consiliul de Presă din Republica Moldova, ediția 2012, recomandă: *„Jurnalistul nu trebuie să uite că este obligat să respecte dreptul la demnitate al persoanelor. Prin publicarea unor declarații discriminatorii la adresa unor persoane, jurnalistul încalcă acest principiu etic. Prin urmare, jurnalistul are obligația să fie echilibrat și să înlăture din textele sale termenii ce duc la discriminare”*.

La cele invocate de postul de televiziune „ITV”, precum că art. 28 din Legea cu privire la libertatea de exprimare prevede că mass-media nu poartă răspundere pentru preluarea informațiilor dacă acestea se conțin în declarațiile scrise sau verbale ale altor persoane, este de specificat că Codul serviciilor media audiovizuale, la art. 1, stipulează că furnizor de servicii media este o persoană fizică sau juridică care poartă responsabilitate editorială pentru alegerea conținutului audiovizual al serviciului media audiovizual.

În acest sens sunt relevante prevederile art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale: *„În cadrul programelor audiovizuale de știri și dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: evitarea oricăror forme de discriminare”*.

În cadrul dezbaterilor publice, membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Manole, a declarat că este evident că petiționarul are perfectă dreptate, dat fiind faptul că ex-președintele Vladimir Voronin și-a permis o tonalitate batjocoritoare și afirmații absolut discriminatorii față de o anumită etnie. Larisa Manole a mai specificat că furnizorul de servicii media era obligat, cu atât mai mult că avea posibilitate, să excludă această secvență din interviu sau, cel puțin, să atenționeze interviueatul că nu se permit asemenea exprimări. Referindu-se la răspunsul furnizorului de servicii media, Larisa Manole l-a catalogat ca fiind unul absolut persiflant.

La rândul său, membra Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru, a declarat că este regretabil faptul că un furnizor de servicii media care activează deja de 10 ani pe piața audiovizuală din Republica Moldova nu cunoaște că furnizorul de servicii media este persoana juridică care poartă responsabilitate editorială pentru alegerea conținutului media audiovizual.

Membrul Consiliului Audiovizualului, Dragoș Vicol, și-a exprimat regretul că anumite surse de informare în masă, în cazul respectiv postul de televiziune „ITV”, s-a dedat unei asemenea abordări la adresa etniei rome, specificând că de nenumărate ori s-a autosesizat în cazurile în care denumirea sau titulatura unei etnii era utilizată în context negativ și peiorativ. Totodată, Dragoș Vicol a evidențiat faptul că, indiferent dacă a fost live sau a fost înregistrată emisiunea, a rămas uimit de două aspecte: răspunsul persiflant al furnizorului de servicii media și lipsa de orice reacție a moderatorului.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „ITV” (PRO (9) UNANIM – A. URSU-ANTOCI, T. BURAGA, A. COZMA, L. MANOLE, C. MIHALACHE, I. ROBU, Iu. ROȘCA, D. VICOL și L. VIZIRU).

2. A admite de sesizarea f/nr. din 15 martie 2021 din partea președintelui ONG-ului republican „Bare-Rom”, Robert Cerari (PRO (9) UNANIM – A. URSU-ANTOCI, T. BURAGA, A. COZMA, L. MANOLE, C. MIHALACHE, I. ROBU, Iu. ROȘCA, D. VICOL și L. VIZIRU).

3. A sancționa cu avertizare publică „MEDIA PRO GROUP” SRL, fondatoarea postului de televiziune „ITV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (PRO (9) UNANIM – A. URSU-ANTOCI, T. BURAGA, A. COZMA, L. MANOLE, C. MIHALACHE, I. ROBU, Iu. ROȘCA, D. VICOL și L. VIZIRU).

4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „MEDIA PRO GROUP” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/ sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

„Consiliul Audiovizualului a aplicat avertizare publică postului de televiziune „ITV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, potrivit cărora: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: evitarea oricăror forme de discriminare”.

4.1. „MEDIA PRO GROUP” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la data aducerii la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

5. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

6. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

7. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTE

Ala URSU-ANTOCI